

Det här verket har digitaliserats vid Göteborgs universitetsbibliotek.
Alla tryckta texter är OCR-tolkade till maskinläsbar text. Det betyder att du kan söka och kopiera texten från dokumentet. Vissa äldre dokument med dåligt tryck kan vara svåra att OCR-tolka korrekt vilket medför att den OCR-tolkade texten kan innehålla fel och därför bör man visuellt jämföra med verkets bilder för att avgöra vad som är riktigt.

This work has been digitised at Gothenburg University Library.
All printed texts have been OCR-processed and converted to machine readable text.
This means that you can search and copy text from the document. Some early printed books are hard to OCR-process correctly and the text may contain errors, so one should always visually compare it with the images to determine what is correct.

ILLUSTRERADT NYASTE SÖNDAGSMAGASIN.

N:o 12.) Utkommer hvarje Söndag. Götheborg den 21 Mars 1852. Pris för år: 4 R:dr B:co. (VI årgången.)

Att den gås, som fordom räddade Capitolium, var mera vaksam än våra gäss nu för tiden äro, kan man ej gerna påstå, äfven om det icke skulle vara fråga om räddningen af en hel

stad, utan helt simpelt blott en stackars gåshals. Denna har den egendomligheten att vara sin ägare kärare, än allt annat på jorden, och hotas gässen af någon fara, så höja de derföre i chorus sitt gack-gack-gack. Bekymrade om sin säkerhet sträcka dessa gråa fåglar sina långa halsar i höjden, då de nedkommit till ett öppet vatten eller ett snöfritt fält, för att der taga någon förfriskning och hvila ut från de långa färder, som de, synnerligast vid klart väder, göra med en anförare i spetsen för sin af tvenne långa rader bestående tågordning. Deras parningstid inträffar i Maj. Den vilda gäsens egentliga hem är det nordliga Skandinavien och de skottska öarne. Vid vildgås-jagt måste jägaren dölja sig väl, och icke skjuta förr än gässen hunnit nedflyga. Med lika skarp blick som örnens, upptäcker vildgäsen lätt i den illa dolda jägaren, sin fiende, och flyger då, under högljudt kacklande, klädnad, med hvilken den goda modren, hastigt bort, i sällskap med sina kamrater, naturen, synnerligast denna månad, rikt utrustat donsamma. vanligvis innan skytten fått tid att taga sigte. Det bästa och mest värdefulla, som denna fågelart skänker sin värsta fiende, människan, är dess dun- och fjäder-be-

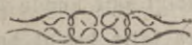

Vildgås-jagten i Februari.

Grunddrag till Christendomens Historia.

(Forts. fr. N:o 11.)

Det var den stora folkvandringen, eller rättare den stora folkträngseln, i hvilken

vilda horder såsom Hunner och Vandaler, och mindre råa folkstammar såsom Göther, Franker och Longobarder, mest af germaniskt ursprung, uppträdde såsom svärmar af gräshoppor, förstörde riken, grundlade nya den ena dagen, hvilka förstördes den andra, genom efterföljande folksvärmar, tills slutligen, efter tvåhundra år, i mitten af det sjette seklet, Longobarderna behöllo segern i norra Italien och Frankerna i Gallien samt knappt ett namn återstod af alla de öfriga folkslagen Göther, Suever, Alaner, Allemanner och mångfaldige andra. Alla dessa nationer, hvilka vid inbrytandet i det romerska rikets provinser för det mesta voro hedningar, antogo småningom christendomen och utbredde densamma långt öfver det gamla Roms gränser, dit de fördrefvos. Spår af denna storartade omvändelse, isynnerhet af germaniska folkslag, skönjes än i dag i de höga templen af götiskt byggnadssätt. Derefter började, under Urban II, vid slutet af elfte århundradet, (då Gregorius VII, som bestiger den biskopliga stolen i Rom och tager titeln "Påfve", som hittills utgjort en gemensam hederstitel för alla biskopar, i anspråk för sin egen utslutande räkning) de christna folkslagens korståg till Palæstinas eröfring, och spelade, ända till slutet af det trettonde seklet, sin i religionshistorien så märkvärdiga roll. Genom dessa krig utbredde sig christendomen i Orienten och påfvarnes makt och anseende steg till sin största höjd. Många besittningar och stora skatter testamentarades till den helige fadren, af dem som icke återvände från korstågen. Från dessa fälttåg hafva trenne riddare-ordnar sitt ursprung: Tempelherrarne, Maltheser och Tyska riddarne, samtligen, åtminstone i begynnelsen af deras uppkomst, den påfliga maktens befördrare och stödjelare. Påfven beklädde sig också numera, icke nöjd med den enkla kejsarliga och kungliga kronan, med den tredubbla Tiaren. I början burö påfvarne blott en tillspetsad mössa. Då den frankiske konungen Chlodvig föräade påfven Symmachus en krona, förenade denne kronan med mössan. Bonifacius skall hafva tillsatt den andra till tecken af makt öfver alla, både världsliga och andliga ting. Den tredje kronan tillkom genom Benedict XII, i fjortonde århundradet, för att, såsom kyrkofäderne berättat, vara en häntyding på påfvens välde i den lidande, stridande och segrande kyrkan.

Kyrkofurstartarnes öfvermod kade hunnit till sitt zenith. Inquisitioner, domstolar, uppfunne af Innocentius III för att utrota affälliga och olika tänkande och på samma gång

utsträcka påfvens välde på bekostnad af biskoparnes makt. Inquisitioner, hexeriprocesser och alla ett fanatiskt vansinnes öfriga redskap slagade, under det blasphemierande namnet religion, flera tusende människor. Strömmar af blod fördränkte fridens heliga utsäde och likasom fordom, under brist på tro, suckade folken trenne fasansfulla århundraden under vantrons och vidskepelsens blytungas välde, då den skapande allmakten för tredje gången uttalade sitt: "Varde ljus!"

Och se! återigen vardt ljus. Den för människosläktet följdräkaste tilldragelse inträffade, segerpalmen för hennes högsta triumf öfver materien var tillkämpad — boktryckeri-konsten uppfunnen. Och det vardt ljus! Det femtonde århundradets harnesklädda amazoner började, inför den förvånade världens ögon, striden emot påfvedespotismens drake. De sprängde det romerska templets koppartak och under himlafläktens varma ljus, som ingjöt sig i katedralernes, klostrrens och dekretalernes mysteriosa dunkel, uppväxte det späda reformationsfröet till ett väldigt träd, som med sin krona undanträngde kupolen från den katholska domen. Det påfliga världsherraväldets koloss krossades mot pressens små, obetydliga blybokstäfver. Det gamla Europa låg i ruiner framför den första boktryckarepressen, ty denne var det slagsvärd, med hvilket Luther besegrade den andliga despotismen, i trots af censur, förordningar, förföljelser, kättaredomstolar och munkordnar. Reformationen började, och redan då blefvo vaticanens åskor betydligt mattare och mullrade på ett allt större afstånd. Allt blekare blefvo de påfliga bannstrålarne. Men den kom icke oförmodadt, ty redan för länge sedan hade i andens rike en rörelse förmärkts emot hierarchien. Universiteterna, af hvilka de förste inrättades i tolfte århundradet i Paris och Bologna, hade förekat sig så att under tiden från 1451 till 1502, endast i Tyskland 7 nya blifvit grundade och genom det härigenom uppväckta studium af de gamla språken och klassikerne, utbreddes ljus och tankeämnen bland laici. Redan vid slutet af femtonde århundradet vågade Carl VIII af Frankrike att förmå Sorbonne (en af Robert Sorbon 1250 i Paris inrättad bildningsanstalt, hvars lärare genom sin lärdom förvärfvade sig en stor betydelse, hvarföre namnet öfvergick på hela den theologiska fakulteten vid universitetet i Paris) till den förklaring att påfven vore förbunden då och då hålla concilier till kyrkans förbättrande; i vidrigt fall kunde biskoparne församla sig och fatta beslut honom för-

utan. Redan före Luther hade den lärde historie- och språkforskaren Reuchlin, den snillrike Erasmus, den vältalige Savanola, och Wiclef, den frimodige försvararen af Edvard III:s rätt emot Gregorius IX (hvarföre Martin V tog den småsinnade hämnaden att låta förbränna dess döda kropp,) samt reformationens sista härolder Huss och Hieronymus, båda frimodigt och fulla af förtröstan, döende på bålet, talat viktiga och väckande ord. Många partier och secter, såsom Waldenser, Hussiter o. s. v., hade redan förut skiljt sig från påfvedomets välde och blottat dess nakenhet. Den andliga Machiavelismens udd var redan förslöad. Reformationens upplammande ljus belyste äfven det onaturliga i cölibatet. Luther var icke den förste prest som gifte sig, utan det var prosten Bartholomeus Bernhardi i Kemberg vid Wittenberg, som redan den 24 Augusti 1521 gifte sig med jungfru Clara Penther. Hans äktenskap välsignades fullkomligt efter den ritus som sedan föreskrefs i det sjuttionde århundradet. För sitt giftermål kallades han till ansvar inför det högre klericet i Halle, men han inställde sig icke, utan utgaf i stället tvenne frimodiga skrifter till försvar för presternas giftermål. Till minne af Bernhardi giftermål preglades en medalj med hans bröstbild, och ett distichon af innehåll att han hade åt de sina återgifvit deras lagliga rättigheter. Han dog i sitt 64 år, efter ett icke serdeles lyckligt äktenskap. Luther gifte sig först den 13 Juni 1525. — För öfrigt är cölibatet he t och hållet fremmande för Jesu lära, och har först blifvit infördt af Gregorius VII i sista hälften af 11 århundradet; men redan i fjerdte seklet var det en temligen allmän sed att biskoparne lefde ogifta, hvadan den vidskepliga åsigten om den ogifta lefnadens större helighet daterar sig från den tiden.

Med reformationen och under densamma bildade sig, utom flersaldiga secter, åtskilliga mer eller mindre i trossaker och kyrkobruk skiljaktiga hufvudkyrkor; äfven uppstodo häftiga tvister, såväl inom sjelfva kyrkan som med andra konfessioner, hvilka ingalunda bilades genom den högst obestämda och sväfvande religionsfriden i Augsburg; katolikernas och protestanternas ömsesidiga afundsjuke var fastmera i starkt tilltagande. De förre påbördade de sednare skulden till bondoroligheterna samt upproret i Thüringen under Thomas Münzer. Det trettioåriga kriget började, och äntligen uppvaknade de protestantiska furstarne ur sin slummer. Tillys seger vid Lutter am Barenberg (1628) bragte, ge-

nom den skymfliga freden i Lübeck (1629) och genom det bekanta Restitutions-ediktet, enligt hvilket alla sedan religionsfreden af protestanterne indragne andliga stift och egendomar skulle afträdas åt katolikerna, protestantismen i yttersta fara. Endast genom den till hjälp ilande Gustaf Adolf räddades den från undergång. Den svenske hjälten slog, medelst sin nya taktik och genom införandet i sin här af artilleri och lätta gevärd, den till antalet vida öfverlägsna fienden. Den Westphaliska freden (1648) ändade det trettioåriga kriget, som genom mordbrand, pest och hungersnöd beröfvat Tyskland nära 4 millioner människor, och gaf åt protestanterne, under Sveriges och Frankrikes garanti, lika rättigheter med katolikerna, samt lemnade dem i besittning af de kyrkogods, som de redan före 1624 innehafte. — Rik på stortartade inre tilldragelser, erbjuder protestantismens yttre historia, sedan den tiden intet synnerligt, laici berörande moment. Men väl blef religionen efter densamma en princip för det politiska lifvet. Skiljaktigheten i tro ställde stater, som hittills burit lika bördor och blott varit i oenighet till följe af dynastiska intressen, i en fiendtlig position till hvarandra af andra och högre skäl. Tyskland blef medelpunkten för den europeiska politiken och den skådeplats, på hvilken de större makterna afgjorde sina strider. I allmänhet gjorde reformationen föreningen mellan Europas stater fastare. England erhöll genom protestantismen ett hufvud-element i sin författning och ett stöd för jernvigten emellan konung och folk. I Sverige gaf den åt konungen redan 1527 öfvervigt öfver adel och presterskap. Danmarks konung förvärfvade genom den, suveräniteten (1660); Holland inträdde först genom de till följe af reformationen framkallade nya politiska skakningarne i det europeiska fursterådet, och att furstarne förenade sig i grundsatsen för den politiska jernvigten, mot hvilken hvarje försök till universal-monarki ända intill Napoleons tid strandat, är dess förtjenst. Spanien skördade för sin kamp mot den nya läran mera skam och nesa inför Europa än ära i Rom. Frankrike, hvars konungar, enligt deras maximer, begagnade reformationen utomlands till ett medel att söndra sina grannar och inomlands att undertrycka sitt rike, försonade sin dubbelhet i de borgerliga krigens förödelse och genom gäsningar, som gafvo sig luft uti revolutioner. Italiens furstar nedsjönko alltmer uti politisk obetydlighet, hvartill visserligen upptäckten af vägen till Ostindien omkring Godahoppssudden och handelsförbindelsen

med Amerika bidrog mera än reformationen. Ännu förderligare blef motståndet emot protestantismen för Polen. Deruti låg fröet till dess oenighet och till dess sednare undergång. För påfveväldet blef den en fruktansvärd fiende. Tiaren förlorade genom reformationen nästan halfva Europa. Huru mäktigt har icke protestantismens tendens medverkat till religiös och borgerlig frihet, till den nya politiska ordningen, den största, den herrligaste af alla, till de Föränta Staternes republik i Norra Amerika.

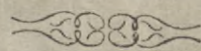
Katholicismens historia är tyvärr, allt ifrån början af dess isolering, från andra trosbekännelser, en oafbruten, hemlig eller offentlig kamp för ett aldrig ur sigte lemnadt mål — att genom sin hierarki herrska öfverallt, följaktligen att fjättra hela menskligheten vid dess sats och dogmer. Inre stagnation, men utvärtos en segsliten ihärdighet och en intet medel skyende list att förlama menniskoanden under de högre presternas absolutism, är dess hvarken blod eller skatter sparande politiks tema, hvilken genom långa århundraden mångfaldigt varierats. Blott en Napoleon var det möjligt att för någon tid befalla tystnad. Sedan den store mannen afträdt från världsskådeplatsen, fördömer den helige fadren likasom fordom, åtminstone en gång om året, på skärthorsdagen, alla, hvilka icke tro hvad han befäller, kättarne till evinnerlig eld. Religionshistorien visar förnuftets och humanitetens ofelbart till seger öfver ultramontan fanatism (förande kamp ganska långvarig. Redan i fjerdte seklet upphofvo sig kraftiga stämmor emot de människovärdigheten kränkande ursinniga hexeriprocesserne. Allt högre och högre blefvo de under de följande århundradena men eupphörligt studsade de emot den alena saliggörande kyrkans klosterhvalf och murar. Änna år 1749 efter Christi födelse, den 21 Juni, blef i Baiern Renata Sieger, priorinna i klostret Unterzell vid Würzburg dömd till döden såsom hexa och lefvande bränd! Hennes nunnor anklagade henne för trolleri, och att de i anledning deraf icke hade någon ro om nätterne, hvilken bekännelse den andliga domstolen i Würzburg äfven aftvingade den 70-åriga gumman genom torturen. Hon var det sista offer som i Tyskland släktades till följe af denna vantro. Spanien har sett dylika exekutioner äfven i det nittonde århundradet.

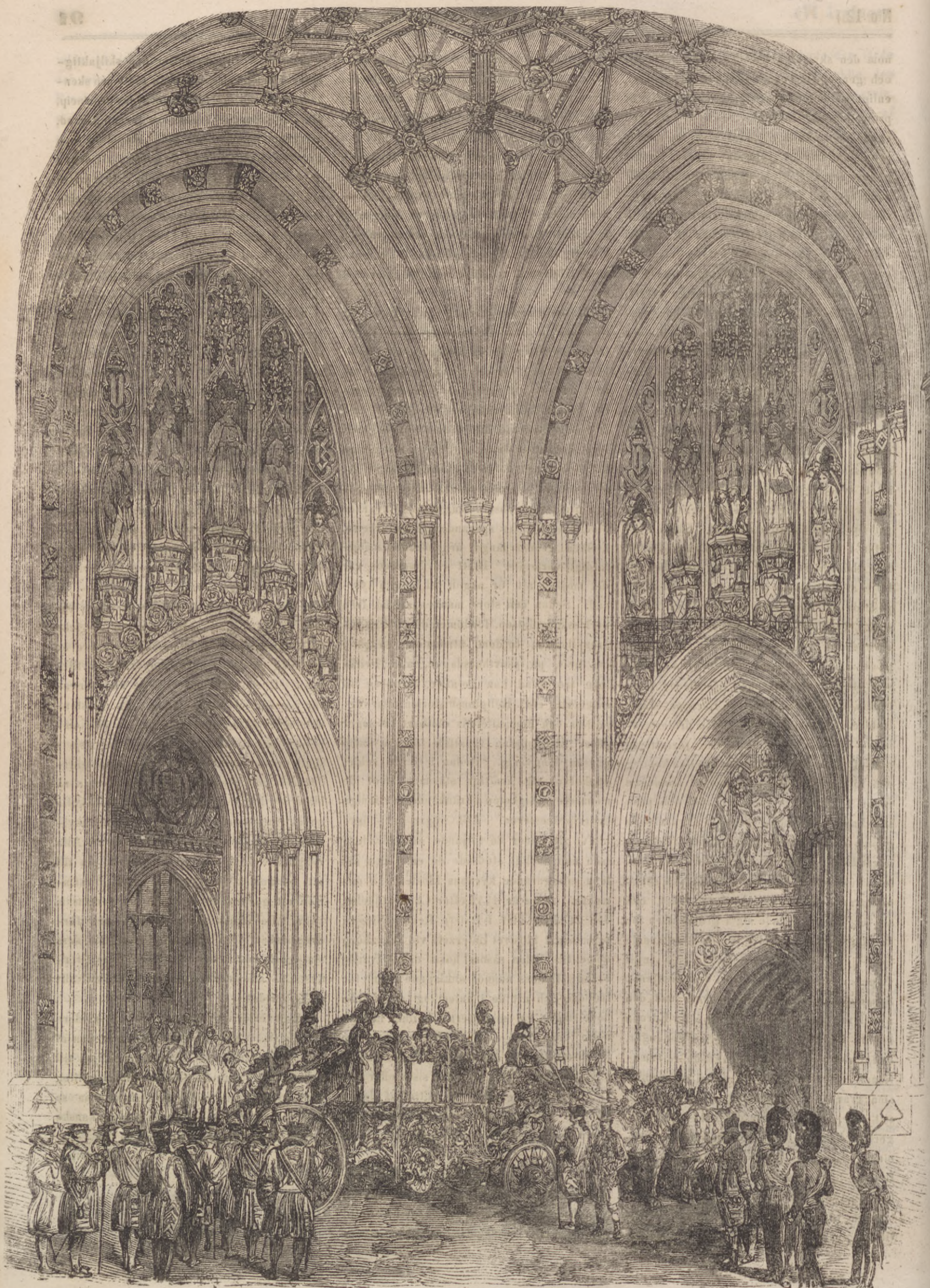
Och likväl, om vi betrakte den christna lärans historia, så påtränger sig oss en upplyftande, det mest förstökade hjerta till den varmaste tacksägelse hänförande öfver-

tygelse: att alla motsatser och skiljaktigheter i den christna kyrkan blott äro skenbara, att samtliga konfessionernes urprincip, alla de skapade varelsernes föreningsband, äfvensom summan af hela skapelsen och grunden dertill endast är kärlek; att denna är det ljus som belyser hela vår varelse och från en högre region inverkar på själarne, likasom sinnena verkar på själen från en lägre region. Och hvem nämner talet på dem, hvilka från pol till pol, från solens uppgång till dess nedgång, alltifrån christendomens början, genom tron på dess lärdomar bli vit bättre och derigenom lyckligare? Christendomen tränger oemotståndligt framåt. (För närvarande räknar densamma omkring 245 till 255 millioner bekvännare, nemligen 130 millioner katoliker, 60 mill. protestanter och 55 mill. greker. Judendomen räknar 4 å 5 mill. men Brahmaismen, Buddhismen och Lamaismen 400 mill. anhängare.) Att icke tala om den mörka utsigten för det närvarande, icke om de mörka makter, som under tidens stormar och skeppsbrott tro sig kunna utöfva strandrätten, icke om förnuftets nederlag, till och med på religionens gebit, hvilket blott utgör en seger för framtiden. — En djup skymning har inbrutit öfver vår tid, morgon skall följa derefter — icke natt. Och likväl, huru oändligt ljusare är det icke emot för några hundrade år tillbaka. Christendomens väldige ande bevarar oss för en lång trældom; ty christendomen fi sthåller förnuftets banér. Må kompassen under orkanen löpa rundt, dess spets skall dock i evighet visa emot framåtskridandets polarsstjärna. Hvem kan vara så blind att han tror det människosläktet skulle undanträngas från den af Försynen anvisade banan för dess bestämelse. Alla religioner måste en gång sammanflyta till ett harmoniskt heit, ty de hafva allesammen ett gemensamt mål och en gemensam källa. De skola genom kärlek och fördragsamhet föra menskligheten till dess slutliga bestämelse och Christuläran, forkastande alla menskliga tillsatser, skall allt mera spridas.

Jagt efter paradoxer och en modern skepticism försökte, isynnerhet i början af vårt århundrade, att sätta i fråga, ja, till och med att förneka Christi individualitet. Man ville i sin vishet uti densamma so namnet på ett kollektiv-begrepp, kanske sådant som Homerus, Orpheus m fl.

(Forts.)

Drottning Victorias besök i Victoria-Tower.

Underhuset.

Den nya Parlaments-byggnaden i London.

Hufvudportalen till denna byggnad är utan tvifvel en af de mest imposanta af dess delar. Hvalfvens höjd, de rika och smakfulla siraterna, de betäckta nischerna öfver dörrarne samt mångfalden af de särskilda detaljerna, allt detta förenar sig att utgöra ett herrligt och beundransvärdt helt.

Victoria-Tower befinner sig i det syd-vestra hörnet af palatset. På den södra och vestra sidan utgöras ingångarne af tvenne höga hvalfbågar. Den kungliga portalen är på norra sidan och består af en djup hvalfgång, öfver hvilken är placeradt det storbrittanniska vapnet uppbyggt af englar. Nischerna innehålla statuer, föreställande drottningen, rättvisan och nåden. Omkring yttre kanten är anbringad en synnerligt rik infattning af blommor och bladformer. På östra sidan är en dylik hvalfgång, hvilken leder till den borggård, hvarest drottningens statsvagn väntar, då hon besöker öfverhuset. Äfven här är anbringadt det kungliga vapnet. Murens afdelningar innehålla statuer, föreställande S:t Georg, S:t Patrik och S:t Andreas.

Det nya underhuset är 90 fot långt, 45 fot bredt och 45 fot högt, men som det är omgivet af gallerier, synes det mindre än det verkliga är.

Byggnadens höjd och takets form hafva blifvit annorlunda, än enligt byggmästarens, herr Barrys plan, men, oaktadt höjden är något för liten, gör dock det hela ett storartadt och imponant intryck. Den af våra båda illustrationer som föreställer Underhuset, visar ta'are-stolen i fonden, och upptager ungefär salens halfva längd. Den medlersta afdelningen är horisontel, men de båda andra lutande.

På husets östra och vestra sida befinna sig sex fönster; på den norra och södra sidan äro trenne nischer i stället för fönster. Alla fönsterna äro målade och visa 2½ särskilda städers vapen.

Gallerierna äro verkliga mönster af göthiskt träsnideri, och taga sig ganska fördelaktigt ut med sina sirater af gjutet jern. Sidogallerierna begagnas af parlamentsledamöterna och innehålla hvardera tvenne rader sittplatser. Det norra galleriet är bestämdt för tidningarnes snabbskrifvare. Det södra är deladt i tvenne hälften, af hvilka den ena är bestämd för personer af distinction och den andra för dem af allmänheten som varit nog lyckliga att erhålla inträdeskort.

En tankeflygt genom den indiska alpverlden.

Af Emanuel Raulf.

(Forts. o. sl. fr. N:o 11.)

Det som han anför om Asiens märkvärdiga alpkedjor och högplatåer samt den stora öknen Gobi, torde vara af ett synnerligt intresse för hvarje vän af jordbeskrifningen. Bland annat säger han: De högsta mätta jätteberg i de sydliga delarne af Himalaja, är: Jawahir (24086 par. fot öfver hafsytan) och Dhawalagiri (26272 fot öfver hafsytan).

Hvem vore väl i stånd att äfven med den lifligaste fantasi skapa sig en bild af dessa ofantliga bergsgrupper! Dessa naturunder måste efterlemnna ett intryck i åskådarens själ, som är outplånligt, och som med menskliga ord aldrig kan fullkomligt beskrivas. Hela bergskedjan är synlig såsom en dunkel strimma vid horisonten, redan på 40 geografiska mils afstånd, under det Andernas högsta berg kan synas endast till ett afstånd af 25 geografiska mil; men efterhand framtråda jättebergen allt mera och framställa en underbar, ofta ganska angenäm taffa.

Alexander von Humboldt säger, för att göra den ofantliga höjden af dessa Himalajaberget åskådlig, att om man placerar Puy du Dome på Chimborazzo så har man ett berg, lika högt som Jawahir; men ställer man S:t Gotthard på Chimborazzo, så har man ett af lika höjd med Dhawalagiri, hvilket ord i Sanskrit-språket betyder "Hvita berget".

Enligt Dr. Hooker höjer sig Kintschindschung-berget 28172 par. fot öfver hafsytan och intager således, bland alla mätta höjder på jorden, det första och högsta rummet.

Alla resande öfverensstämma i det påstående att dessa ofantliga berg äro obestigliga, till följe af de oöfvervinneliga hinder som mota hvarje försök i denna väg. Vegetationsgränssorna har man dock lyckats bestämma och funnit dem helt olika med dem i Europa, nemligen så som följande tabell utvisar:

I Södra delen af Himalaja.

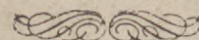
Gränsen för åkerbruk . . .	9383 par. fot.
Högsta boningen . . .	8914 " "
" Skogsgränsen . . .	11072 " "
" Buskgränsen . . .	11259 " "
Dvergbjörkar och småbuskar	12198 " "

I de inre delarne af Himalaja.

Gränsen för odling . . .	10696 " "
Högsta skogsgränsen . . .	12198 " "

Platålandet.

Byar ännu vid	12198 par. fot.
Åkerbruk	12761 " "
Sköna björkträd	13136 " "
Tama-buskar, ett förträffligt bränsle	15950 " "

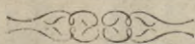

Ole Bull.

Denne konstnär har bland nutidens violinspelare väckt det mesta uppseendet, och detta icke allensst genom sitt originella spel, utan äfven genom de egna omständigheter, under hvilka han framträdde för offentligheten. — Han föddes i Bergen den 5 Febr. 1810. Ehuru han redan ganska tidigt visade tålang för musiken, höllo hans föräldrar honom likväl till studierna. Han började att studera juridik i Christiania, och bezaf sig för detta ändamål 1829 till Göttingen. Men trots alla förmaningar och förbud försummade han likväl icke sin violin. I Göttingen gjorde han bekantskap med Spohr, hvilken bekantskap dock icke gagnade honom något synnerligt. Ett annat mål än det han fann i denne mästares spelmethod, tyckes redan då hafva föresväfvat honom. Då han efter någon tid återvände hem, förklarade han för föräldrarna att han beslutat helt och hållet egna sig åt musiken. Efter ett flerårigt ifrigt studium af violinspelandets teknik, gjorde han en konstresa genom sitt fädernesland, derefter genom Sverige, Danmark, Holland och Frankrike. Han anlände till Paris under den olyckliga tid, då kolera första gången rasade derstädes. Då han dertill blef bestulen på nästan allt hvad han egde, hvaribland äfven hans violin, råkade han i en plötslig förlägenhet och en sinnesförvirring, så att han kastade sig i Seinefloden. Lyckligtvis blef han räddad, men framläpade icke desto mindre en bekymmersam tillvaro, under en längre tid. Han sålde sin sista skjorta för att komma i tillfälle att höra Paganini, och att uppnå denne mästare blef nu det höga målet för hans sträfvanden. Att detta till en förvånande grad lyckades honom, hafva vi haft tillfälle att höra uti hans makalösa föredrag af "Karnevalen i Venedig", hvilket är ett af Paganinis mästerstycken. Slutligen blef Ole Bull så lycklig (ryktet säger genom biträde af ett fruntimmer, som nu är hans hustru) att gifva en konsert och vinna bifall på en af de större thea-

trarne i Paris. Vi kunna här infläta en anekdot, som berättas från hans vistande i nämnde stad. Efter en konsert återvände han hem. hänryckt öfver den hyllning som man gjort hans talang. Natten var kall; konstnären befallde sin betjent att elda i kakelugnen. Betjenten framskjuter en stor packkista, på hvilken ordet "Bränsle" stod skrifvet med stora bokstäfver. Förvånad frågar Ole Bull hvarifrån denna kista kommer, och erfar att en karl nyligen dittfört densamma. Kistan öppnas och sel den innehåller icke bränsle, utan tjugutvå violiner af olika slag med tillhörande stråkar, jemte en skrifvelse, som var affattad i laglig form och af följande lydelse: "Under-tecknade, samtliga medlemmar af åtskilliga philharmoniska sällskaper, förklara genom detta dokument att de från och med denna dag ämna upphöra med sina studier och öfningar på hosföljande instrumenter. Det stycke trä som herr Bull aflöcker så mycket lif, så mycken passion, kan i under-tecknades händer icke anses för annat än bränsle. Vi anmoda därför herr Bull att föranstalta en autodafé, och att betrakta röken, som uppstiger från detta bål, såsom en Virak, hvilken vi stympare hafva offrat åt hans upphöjda virtuositet. (Derefter följde tjugutvå underskrifter.) Två dagar derefter beställde Bull en middagsmåltid för tjugotre personer. Hvarje plats var märkt med en violin, som hängde på stolen, och på hvarje stråke var fästad en emaljrad guldring med devis: "Enslighet och Ihärdighet." Denna devis var ett råd, som den store konstens heros gaf åt de modfällde, och tillika en symbolisk antydning af hans lifs och talangs utvecklings-historia. Derefter begaf han sig till Italien, der han likväl icke fann något synnerligt deltagande, förrän han i Bologna, vid en konsert, som gafs af den berömda sångerskan Malibran, supplerade den bekante violinspelaren Berriot, som genom en hastigt påkommen sjukdom blifvit förhindrad att spela de utlovade numrorna, och nu vann Bull ett sådant bifall att hans rykte från den tiden kan anses grundlagt. Från Italien återvände han till Paris, begaf sig derefter till England, der han först började att samla penningar, hvarigenom hans lefnads-vilkor förbättrades. Nu reste han till Tyskland och lät höra sig i de förnämsta städerna derstädes, hvarefter han begaf sig till sitt fädernesland. Bland hans sednare konstresor är hans resa till Amerika märkvärdig, emedan han der skördade ett del mest entusiastiska bifall. För den stränga tyska kritiken har han aldrig riktigt kunnat

finna nåd, men härföre finner han en riklig ersättning i den beundran som han framkallar och det bifall som han skördar på alla andra ställen.

Något om drömmar.

Menniskoanden är i en beständig verksamhet, äfven under sömnen, och denna sistnämnde verksamhet kalla vi att drömma.

Äro drömmarne icke alltid så lifliga, att man kommer till medvetande af densamma, bevisa de likväl andens kraft, som aldrig hvilat, utan städse vakar och arbetar.

Drömmarne härröra af två slags orsaker, yttre och inre. De yttre orsakerna äro: kroppens läge i sängen, buller, ljus o. s. v.; de inre äro dels föreställningar, affekter, lidelser, dels kroppens inre tillstånd, t. ex. öfverfylld mage, indigestion, illamående o. s. v.

Den som under dagens lopp på ett lifligt sätt sysselsatt sig med något, går äfven till sängs med tankarne på detta ämne; hvad som på oss gjort ett starkt intryck, det behåller vår själ i sina föreställningar, och om natten drömma vi derom. Derföre äro drömmarnes orsaker mångfaldiga, och hvar och en har sin egen drömverld.

Under drömmen rättar sig själen efter samma lagar, som under kroppens vakna tillstånd: hon kombinerar det liknande, det samtida, det skiljaktiga, det som befinner sig i samma rum, och då inbillningskraften i sömnen verkar mera obehindradt och fritt, uppletar denna alltjemt nya föremål och nya kombinationer, och vi skåda ofta i drömmen hvad förut aldrig något menniskoöga sett i verkligheten.

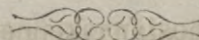
En hvar, som noga gifver akt på sig sjelf, kan ganska ofta bestämdt angifva anledningen till drömmen; han upptäcker orsaken dertill uti det, hvarmed han sysselsatt sig. Emellertid gifves det likväl drömmar, som kallas prophetiska och till hvilka vi ej alltid lyckas utleta orsaken, men troligen skulle äfven detta vara en möjlighet, om man blott sorgfälligt gifve akt på allt som föregår inom och utom oss sjelfva; ty allting har sin orsak: af det liknande sluta vi oss till det dermed beslägtade och det närvarande är nyckeln till framtiden.

Såsom exempel på märkvärdiga drömmar vilja vi anföra tvenne, hvilka blifvit

antecknade af en berömd engelsk läkare, dr Abercrombie, och hvilka helt säkert låta naturligen förklara sig.

En prest, som bodde i en by ej långt från Edinburg, reste en gång till denna stad, der han tillbringade natten. Han drömde att han såg en våld, och att ett af hans barn var inne uti det brinnande huset. Han vaknade af förskräckelse, lemnade genast Edinburg och begaf sig på hemvägen. Så snart han kom så nära att han kunde se sitt hem, upptäckte han verkligen att hans hus stod i ljus låga; han skyndade fram och uppnådde stället i lagom tid för att rädda ett af barnen, som man i förskräckelsen hade glömt på ett farligt ställe.

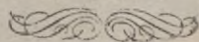
Följande dröm förklarar en läkare såsom fullkomlig sanning: Ett fruntimmer drömde att en af hennes gamla släktingar blef mördad af sin betjent. Denna dröm hade hon flera nätter å rad och gjorde slutligen så mycket intryck på henne, att hon begaf sig till sin släktinges hus och förmådde en herre att vaka den följande natten i ett närgränsande rum. Klockan tre om morgonen märkte han fotsteg på trappan; lemnande rummet, möter han betjenten som bar en mängd kol. På hans fråga hvartill kolen skulle användas svarade betjenten förvirrad att han ämnade bibehålla elden hos herrskapet, hvilket på tagligen var något osannolikt och öfverflödigt, klockan tre en sommarmorgon. Han undersökte derföre korgen och fann en stor knif dold under kolen.

Kaleidoskop.

I Stuttgart finnes ett kaffe-sällskap, uti hvars stadgar det heter: "Endast sjelfständiga unge män kunna erhålla inträde i sällskapet." Då det en gång blef fråga om begreppet "Sjelfständighet" i detta afseende, förklarade sällskapet att "den som äger en portnyckel är sjelfständig."

Man frågade en gång en ung man, som på ett glödande språk tolkade de känslor han hyste för sin älskarinna, hvareför han icke skyndade att gifta sig med henne? "Hvar skulle jag då tillbringa mina aftnar?" blef svaret.

Det engelska postångskeppet Amazones brand på dess första färd till Westindien.

Fredagen den 2 Januari afgick postångskeppet Amazone från Southampton. Det hade ombord 50 passagerare, samt en stor och kostbar last bestående till en del af 20,300 skålpund quicksilfver, uppgående till ett värde af 5,150 pund sterling. Skeppet, dess inventarier och hela laddning var värderadt till 200,000 pund sterling. Men knappast hade Amazone börjat sin första färd, innan den bedröfliga underrättelsen inlopp att det herrliga skeppet, det största ångfartyg af trä, som någonsin blifvit byggt i England, råkat i brand, och att af de 161 personer, som några timmar förut lemnat Southampton, med hopp om en snar och lycklig resa, icke mindre än 115 omkommit.

Af de berättelser vi erhållit om denna fasaansfulla tilldragelse, meddela vi följande: I kanalen träffade Amazone motvind och regnväder. Vid tvenne särskilda tillfällen måste fartyget stannas, till följe deraf att axlarne och åtskilliga andra delar af det nya maschineriet, genom den utomordentliga friktionen, kommit i glödgning. Söndagen, vid middagstiden, då fartyget befann sig vidpass 110 engelska mil vestsydväst från Scilly, tillkännagafs plötsligen af vakten, att eld utbrutit på styrbordssidan, tätt vid hjulhuset. Kort derefter framträngde lågorna till närheten af skorstenen. Lärmklockans hemska ljud hördes, och kapten Symonds störtade upp i blotta skjortan på däck. En spruta sattes i verksamhet, men hvilken snart, till följe af den utomordentliga hettan, måste upphöra. Äfven pumparne måste sättas i gång, ända tills de pumpande måste fly för lågorna. Vinden

bläste emellertid upp, och skeppet flög med $8\frac{1}{2}$ knops fart framåt. Inom kort stodo passagerarnes saker och andra brännbara ämnen på däck, i full brand. Många människor blefvo lefvande uppbrände, andra qväfde och ett stort antal drucknade, just då de voro i begrepp att frälsa sig uti båtarna. Kl. 5 exploderade krutdurken. En half timma sednare störtade skorstenen öfverbord och några minuter derefter sjönk fartyget. Endast 46 personer blefvo räddade. Engelska amiralitetet har vidtagit skyndsamma åtgärder för att uppsöka de af passagerarne, som möjligen ännu kunna vara vid lif. Bland de saknade befinner sig den bekante skriftställaren Elliot Warburton, samt en deputerad tillhörande kongressen i Nya Granada, äfvensom skeppets befälhafvare, kapten Symonds, hvilken ända intill sista ögenblicket icke ville lemna sitt fartyg.